

PROGRAM STUDIÓW

Program obowiązuje od roku akademickiego: 2019/2020

1. **KIERUNEK STUDIÓW: PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA**
2. **KOD ISCED: 0112** – Kształcenie nauczycieli nauczania przedszkolnego
3. **FORMA/FORMY STUDIÓW: STACJONARNA / NIESTACJONARNA**
4. **LICZBA SEMESTRÓW: 10**
5. **TUTUŁ ZAWODOWY NADAWANY ABSOLWENTOM: MAGISTER**
6. **PROFIL KSZTAŁCENIA: OGÓLNOAKADEMICKI**
7. **DZIEDZINA NAUKI: NAUKI SPOŁECZNE**
8. **Dyscyplina naukowa: PEDAGOGIKA – 300 ECTS, co stanowi 100% punktów ECTS**
9. **Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 304**
  - 1) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: **162** -studia stacjonarne, **110** - studia niestacjonarne
  - 2) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną w działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS): **153**
  - 3) liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując zajęcia podlegające wyborowi (co najmniej 5% ogólnej liczby punktów ECTS): **18**
  - 4) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych: **31**
  - 5) Studenci obcokrajowcy mogą zdobyć maksymalnie **308** punkty ECTS
10. **Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów: 7615**, w tym:
  - 1) na studiach stacjonarnych, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: **4111** / łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość: **50**;
  - 2) na studiach niestacjonarnych, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: **2821** / łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość: **50**.

11. **Koncepcja i cele kształcenia** (w tym opis sylwetki absolwenta):

Istotą modelu kształcenia nauczycieli przedszkolnych i wczesnoszkolnych w przedkładanym programie jest założenie o przygotowaniu do pracy z dziećmi rzetelnie wykształconych profesjonalistów. Podstawę teoretyczną stanowi paradygmat konstruktywistyczny wywodzący się z teorii socjokulturowych, w którym wiedzę traktuje się jako fenomen wewnętrzny (subiektywny), samodzielnie konstruowany podczas procesu poznawania, nabywania indywidualnych doświadczeń i negocjowania znaczeń. Proces uczenia się jest zatem rozumiany jako aktywne konstruowanie własnych struktur wiedzy przez myślący podmiot we współpracy z innymi, w procesie negocjacji społecznych w określonych warunkach kulturowych. Sprzyja mu poszukiwanie, badanie, doświadczanie, modyfikowanie, interpretowanie.

Zgodnie z przyjętymi założeniami uczenie się zawodu nauczyciela wymaga kreowania w uczelni i przyszłym miejscu pracy (na praktykach w przedszkolu i w szkole) stymulującego środowiska dostarczającego studentom okazji do wchodzenia w różnorodne interakcje, nabywania doświadczeń i samodzielnego konstruowania wiedzy, z uwzględnieniem wsparcia ze strony nauczycieli akademickich oraz współdziałania podczas wspólnego uczenia się w grupie¹.

Odwołanie się do ustaleń badaczy skupionych w OECD² wymaga także uznania, że odpowiednie kształcenie przyszłych nauczycieli związane jest z rozumieniem profesjonalnej wiedzy pedagogicznej nauczycieli jako całości, amalgamatu różnych rodzajów wiedzy, różnych sposobów poznawania, wyzwających napięcia wymagające negocjowania między wiedzą krążącą w sferze publicznej i praktyczną mądrością³. Jej źródło stanowi zarówno wiedza naukowa nauczycieli akademickich, wiedza zdroworozsądkowa/codzienna studentów, jak i wiedza praktyczna nauczycieli. Napięcia tworzące się między tymi obszarami wiedzy wynikają z doświadczania różnic pochodzących z odmiennych światów społecznych, zatem związane są z różnymi perspektywami oglądu świata i rozumienia rzeczywistości, przede wszystkim zaś z aktywnym tworzeniem wiedzy na różne sposoby, w równoprawnych kontekstach. Wzajemne

---

¹J. Bruner, *Kultura edukacji*, Universitas, Kraków 2006; A. Sajdak, *Paradygmaty kształcenia studentów i wspierania rozwoju nauczycieli akademickich*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2013.

²S. Guerriero (red.), *Pedagogical Knowledge and the Changing Nature of the Teaching Profession*, OECD Publishing, Paris 2017.

³P. Boyd, S. Bloxham, S., A Situative Metaphor for Teacher Learning: the Case of University Tutors Learning to Grade Student Coursework, *British Educational Research Journal*, 2014, 40(2), 337–352.

oddziaływanie na siebie owych napięć prowadzi do negocjowania rozumienia wiedzy w danym kontekście społecznym –rozumienia wiążącego się z refleksją, badaniem, przemyśliwaniem, doszukiwaniem się, odkrywaniem.

Profesjonalna wiedza pedagogiczna jest więc „żywa”, dynamicznie zmienia się w zależności od kontekstu społeczno-kulturowego. Można ją postrzegać jako złożony, koewolucyjny system z wieloma przestrzennymi i czasowymi zakresami interakcji, w których – w wyniku wzajemnego dostosowywania się elementów tego (otwartego) systemu – zachodzi proces uczenia się, a zatem także – transformacja wiedzy. W jej wyniku kandydaci do zawodu nauczyciela posiadają umiejętność scalania perspektyw różnych obszarów wiedzy w celu efektywnej organizacji sytuacji sprzyjających uczeniu się dzieci w przedszkolu i szkole oraz nawiązywaniu z nimi podmiotowych, wspomagających je relacji.

Główne zadania kształcenia nauczycieli przedszkolnych i wczesnoszkolnych skupiają się zatem na stwarzaniu studiującym okazji do doświadczenia naturalnych sytuacji edukacyjnych w przedszkolu i szkole, a następnie ich omawiania w triadzie komunikacyjnej student – nauczyciel praktyk – nauczyciel akademicki. Wiąże się to z integracją treści poszczególnych modułów zajęć realizowanych w uczelni z praktyką pedagogiczną. Celem tak zorganizowanego procesu uczenia się zawodu jest budowanie postawy refleksyjnego praktyka oraz negocjacja wiedzy w ramach społeczności uczących się opierająca się na komplementarności zasobów merytorycznych wykładowcy i opiekuna na korzyść studenta. Kontrastowanie obu ujęć (teoretycznego i praktycznego), głębsza refleksja na temat praktyki w określonym kontekście teoretycznym dostarcza studentom podstaw dla własnych profesjonalnych dociekań, stając się tym samym fundamentem ich rozwoju zawodowego. Organizowanie uczenia się zawodu w trakcie współpracy w grupie, doświadczenia przynależności do wspólnoty uczących się wzmaga zaangażowanie przyszłych nauczycieli, podnosi ich motywację wewnętrzną, stwarzając możliwość weryfikacji własnych przekonań na temat podstawowych kategorii edukacyjnych (wiedza uczenie się, uczeń, nauczyciel itp.) oraz zastąpienia stereotypowego myślenia perspektywą krytyczno-twórczą.

Zakłada się, że partycypacyjne uczenie się służy oduczaniu się schematycznych, mechanicznych zachowań oraz zerwaniu z dotychczasowymi, potocznymi przekonaniem, wywodzącymi się z doświadczeń osobistych w tradycyjnej szkole funkcjonującej w modelu behawiorystycznym, po to, aby nauczyć się nowego podejścia i zaprojektować nowe działania, korzystając z nowej wiedzy wywodzącej się ze sfery naukowej⁴.

W tym kontekście za niezbędne uznaje się podejmowanie świadomej, intencjonalnej pracy na rzecz stopniowej i ciągłej profesjonalizacji, rozumianej nie jako techniczna sprawność w stosowaniu określonych strategii postępowania edukacyjnego, reprodukcja znanych lub narzuconych metodycznych

---

⁴ D. Klus-Stańska, *Paradygmaty dydaktyki. Myśleć teorią o praktyce*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2018.

schematów działania czy uzyskiwanie kontroli nad własną pracą, ale jako bycie kreatywnym w rozwiązywaniu stale nowych problemów w niepowtarzalnych sytuacjach edukacyjnych. Proponowana koncepcja akcentuje znaczenie jakości pracy z kandydatem na nauczyciela, która jest zdeterminowana dostępnością zróżnicowanych sytuacji edukacyjnych i odpowiednią ich interpretacją w gronie współpracujących się. Dzięki relacyjnej sieci wymiany poglądów stwarzane są okazje do ujawniania się nowych znaczeń, jakie mogą być nadane tym samym działaniom, oraz do badania wartości, których studenci są nośnikami.

W programie równomiernie rozłożono akcenty na kształcenie poszczególnych kompetencji: merytorycznych (dydaktyczno-metodycznych, wychowawczych), inter- i intrapersonalnych, krytyczno-kreatywnych, informatycznych/medialnych, planistycznych, diagnostycznych, samorealizacyjnych i innych⁵. Zwrócono uwagę na kompetencje pozwalające zrozumieć siebie, uwarunkowania własnej roli zawodowej oraz możliwości znalezienia optymalnych wyjść z trudnych sytuacji, w pierwszej kolejności – umiejętności związane z zarządzaniem grupą przedszkolną i zespołem uczniowskim.

Spośród wielu możliwych modeli kształcenia nauczycieli zgodnie z ideą nowego profesjonalizmu⁶ dokonano wyboru modelu przygotowania do zawodu nauczyciela według zoperacjonalizowanej koncepcji roli zawodowej nauczyciela Krzysztofa Rubachy, proponowanej w kształceniu nauczycieli wczesnej edukacji⁷. Za ważne uznano to, że powstała ona na podstawie analiz poznawczych, osobowościowych i interpersonalnych cech zachowania, które – zgodnie z literaturą przedmiotu – stanowią dziedziny zaangażowane w działania heurystyczne, niezbędne w pełnieniu roli nauczyciela. Zdaniem autora tej koncepcji, do kategorii niezmiennie zakotwiczonych w rzeczywistości edukacyjnej, stanowiącymi elementy składowe każdej ideologii edukacyjnej, są: wiedza, wartości i uczniowie. Kierując się ustaleniami zawartymi w tym empirycznie wypracowanym modelu, za szczególnie ważne uznano takie obszary w przygotowaniu do zawodu nauczyciela przedszkolnego i klas I-III, które obejmują:

I Stosunek do wiedzy, na który składają się takie czynniki, jak: interdyscyplinarność, tolerowanie niezgodności poznawczych oraz ciekawość poznawcza.

II Stosunek do wartości: nonkonformizm, poczucie sprawstwa oraz orientacja na rozwój zawodowy.

III Stosunek do ucznia: akceptacja siebie i uczniów, rozumienie innych, skuteczne działanie społeczne oraz otwartość interpersonalna.

---

⁵ J. Szempruch, *Nauczyciel w warunkach zmiany społecznej i edukacyjnej*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2011, s. 186-197.

⁶ B. D. Gołębiak, B. Zamorska, *Nowy profesjonalizm nauczycieli. Podejścia-praktyka-przestrzeń rozwoju*, Wydawnictwo Naukowe DSW, Wrocław 2014.

⁷ np. B. Śliwerski, *Znaczenie kształcenia kompetencji krytycznych u nauczycieli wczesnej edukacji*, W: J. Bonar, A. Buła (red.), *Poznać, zrozumieć, doświadczyć. Teoretyczne podstawy praktycznego kształcenia nauczycieli wczesnej edukacji*, Impuls, Kraków 2011, s. 63; I. Adamek, *Pedagogika wczesnoszkolna. Kluczowe problemy*, Libron, Kraków 2016, s. 209.

Na podstawie przyjętego modelu teoretycznego sformułowano **ogólne cele** pięcioletniego kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej dla poszczególnych obszarów.

W obszarze stosunku do wiedzy:

- integrowanie różnych rodzajów i obszarów wiedzy
- dostrzeganie interdyscyplinarnych analogii, ich umiejętne i twórcze wykorzystywanie na rzecz wszechstronnego rozwoju dzieci
- odkrywanie wielości perspektyw widzenia świata i akceptowanie pluralizmu oglądów rzeczywistości społecznej i edukacyjnej
- rozwijanie wrażliwości i otwartości na nowe problemy, odporności na napięcia poznawcze, w tym umiejętności krytycznej oceny sprzecznych informacji, podejść, koncepcji
- wykazywanie się ciekawością poznawczą, zafascynowaniem różnorodnością modeli wiedzy i uczenia się, metod, rozwiązań itp.
- ustawiczne konstruowanie profesjonalnej wiedzy pedagogicznej wraz z umiejętnością korzystania z różnych źródeł i możliwości uczenia się
- świadome i celowe rekonstruowanie wiedzy w procesie jej negocjacji we wspólnotach uczących się
- wyzwalanie aktywności, zaangażowania, samodzielności, samosteroowności i odpowiedzialności za własne uczenie się oraz całościowy profesjonalny rozwój
- dążenie do wykazywania cech decydujących o dobrym funkcjonowaniu w zawodzie nauczyciela, związanych z elementami samowiedzy, samoświadomości, konieczności ciągłego aktualizowania swojego potencjału w nowych, zmieniających się warunkach.

W obszarze stosunku do wartości:

- rozwijanie umiejętności wypracowywania innowacyjnych rozwiązań oraz odchodzenia od schematycznych działań i stereotypowych wyobrażeń o podstawowych kategoriach pedagogicznych
- wykazywanie się niezależnością i niekonwencjonalnością myślenia
- kształtowanie poczucie sprawstwa, skuteczności podejmowanych działań
- wyzwalanie pozytywnej samooceny, odczucia zaufania do siebie i swoich możliwości
- zorientowanie na rozwój zawodowy, zmotywowanie do realizowania zadań, bycia wytrwałym w działaniu, aktywnym

– kształtowanie umiejętności badania swojej praktyki, identyfikowania swoich przekonań na temat podstawowych kategorii edukacji oraz podejmowania krytycznej refleksji nad nimi.

W obszarze stosunku do ucznia:

- wyzwalanie akceptacji siebie i uczniów, zaufania do nich i do ich możliwości, dostrzeganie ich potencjału rozwojowego
- rozwijanie poczucia wspólnoty z uczniami, tworzenia razem z nimi społeczności uczących się, z odpowiednim akcentowaniem wagi wzajemnych relacji
- uczenie się skutecznej komunikacji z uczniami, rozumienia ich i odpowiadania na ich potrzeby
- skuteczne organizowanie środowiska do uczenia się z poszanowaniem ich indywidualności i podmiotowości
- kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów interpersonalnych
- wykazywanie się wrażliwością społeczną
- wypracowywanie otwartości na dziecięce rozumienie świata, na nowe doświadczenia
- rozwijanie umiejętności tworzenia i identyfikowania sytuacji umożliwiających dziecku/uczniowi samorealizację.

Sylwetka absolwenta

Biorąc pod uwagę przyjęte założenia teoretyczne, absolwent pięcioletnich studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej to:

konstruktor profesjonalnej wiedzy pedagogicznej, osoba ustawicznie ucząca się nauczania i nauczająca uczenia się, identyfikująca swoje pedagogiczne/edukacyjne przekonania oraz podejmująca krytyczną refleksję nad nimi, potrafiąca rozwijać własną praktykę pedagogiczną, zaangażowana w budowanie indywidualnej i kolektywnej tożsamości (zawodowej);

badacz uczący się we współpracy z innymi, przez pytanie, dociekanie, poszukiwanie, dyskusję, refleksję, uzyskiwanie szczegółowego wglądu we własne przekonania i profesjonalne praktyki społeczne, rozwijający umiejętności badawcze, krytycznie analizujący swój proces nauczania i uczenia się oraz opublikowane wyniki badań nad edukacją;

organizator zaangażowanego i wspólnotowego uczenia się w środowisku nauczycieli, współpracujący efektywnie zarówno w zespole specjalistów, jak i z rodzicami dzieci oraz innymi członkami społeczności (przed)szkolnej i lokalnej;

realistyczny myśliciel świadomy wieloparadygmatyczności pedagogiki, problematyczności i dyskusyjności różnych teorii, orientacji, stanowisk, w tym modeli nauczania i uczenia się, rozumiejący konsekwencje wyboru założeń teoretycznych dla codzienności (przed)szkolnej, a także złożone uwarunkowania funkcjonowania instytucji oświatowych, rozumiejący rolę instytucji i systemu oświaty w wyznaczaniu pedagogicznego pola działania, ale i obszarów wyborów własnych nauczyciela;

ekspert w swojej dziedzinie, oferujący dzieciom wsparcie, rozwijający ich wewnątrzsterowność i odpowiedzialność za swoje uczenie się, poczucie autonomii, koncentrujący się na procesie uczenia się dzieci i używanych przez nich strategiach radzenia sobie z zadaniami i codziennością (przed)szkolną;

architekt środowiska uczenia się dzieci, wyznaczający obszary wspólnego z nimi działania, pozostający w równoprawnych relacjach opartych na zaufaniu i bezpieczeństwie, przyjmujący perspektywę dziecka, uznający i szanujący jego świat, doświadczenia, pragnienia, potrzeby, indywidualność, dbający o rozwijanie zdolności kreatywnego myślenia oraz rozwiązywania problemów w sposób twórczy;

inicjator i moderator procesu edukacyjnego, inspirujący do projektowania i organizowania samodzielnego uczenia się, potrafiący obudzić i utrzymać w uczniach motywację wewnętrzną, propagujący aktywne uczenie się, pomagający dzieciom osiągać sukcesy niezależnie od zróżnicowanych możliwości, mający zaufanie do ich potencjału;

innovator wykazujący się umiejętnością tworzenia nowych rozwiązań, ale i kreatywnego wykorzystania nowatorskich idei, strategii i metod nauczania w pracy z dziećmi po to, aby poprawić efektywność uczenia się i nauczania, otwarty na nowości, ale i poddający je krytycznej ocenie, modyfikujący je pod kątem ich przydatności w określonym kontekście;

autokreator twórczo przetwarzający posiadaną wiedzę dla pomyślnego rozwoju samego siebie, wykorzystujący swoje pasje i zainteresowania (także pozapedagogiczne) na rzecz rozwoju profesjonalnego, ale i dobrostanu swoich podopiecznych, nastawiony na całościowe samopoznanie i samorealizację przez odpowiednie wzbogacanie wiedzy i samowiedzy, analizę własnej biografii oraz adekwatne narzędzia kulturowe, w tym wywodzące się z kultury cyfrowej.

Proces kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I–III szkoły podstawowej) ma charakter zindywidualizowany. W planach studiów znajdują się przedmioty wsparcia studentów diagnozujące ich indywidualny i grupowy potencjał. Nad

wsparciem studentów czuwają powołani opiekunowie lat oraz w ramach dyżurów nauczyciele akademicy z ukończonymi szkoleniami z zakresu tutoringu. Do dyspozycji studentów pozostaje także pracownik Uniwersyteckiego Centrum Wsparcia i Rehabilitacji – pełnomocnik Rektora. W procesie kształcenia studentom zapewnia się indywidualne doradztwo metodyczne wspierające integrowanie wiedzy w zakresie dyscyplin naukowych związanych z edukacją, jednocześnie kształtujące ich samodzielność i odpowiedzialność za przebieg i efektywność własnego kształcenia.

Absolwent kierunku *Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna* uzyskuje kwalifikacje zgodnie z założeniami nowego profesjonalizmu, rozwijając swoje dyspozycje intelektualne i osobowościowe do refleksyjnego interpretowania rzeczywistości społecznej i edukacyjnej. Jest przygotowany do pracy na stanowisku nauczyciela przedszkola w różnych typach placówek wychowania przedszkolnego i nauczyciela klas I-III w szkołach podstawowych, zarówno publicznych, jak i niepublicznych. Ma również możliwość założenia własnej placówki oświatowo-wychowawczej po spełnieniu warunków przewidzianych aktualnie obowiązującym prawem.

12. **EFEKTY UCZENIA SIĘ⁸:**

Symbole efektów uczenia się dla kierunku	Po ukończeniu studiów:	Odniesienie efektów uczenia się do:	
		uniwersalnych charakterystyk dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (Ustawa z dn. 22.12.2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji Dz.U. z dn. 14.01.2016 r., poz 64, załącznik, s.39)	charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–7 Polskiej Ramy Kwalifikacji (rozporządzenie MNiSW (Rozporządzenie MNiSW z dn. 14.11.2018 r. Dz.U. z dn. 28.11.2018 r., poz 2218, str. 2-6))

⁸ Efekty opracowane w oparciu o *Standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej)*, Załącznik nr 2 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, Dz.U. z dnia 2 sierpnia 2019 roku, poz. 1450, opublikowanego na stronie: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20190001450/O/D20191450.pdf>

w zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:			
PPW_W01	podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej oraz potrafi je odnieść do osobowego, integralnego rozwoju dziecka lub ucznia;	P7U_W	P7S_WG
PPW_W02	klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne, a także potrafi je krytycznie oceniać i twórczo z nich korzystać;	P7U_W	P7S_WG
PPW_W03	współczesne interdyscyplinarne badania nad dzieciństwem (<i>Childhood Studies</i>) dotyczące zagadnienia dobrostanu dziecka;	P7U_W	P7S_WG
PPW_W04	główne środowiska wychowawcze, ich specyfiki i procesy w nich zachodzące;	P7U_W	P7S_WG
PPW_W05	strukturę i funkcje systemu oświaty oraz alternatywnych form edukacji: podstawy, cele, organizację oraz funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych;	P7U_W	P7S_WK
PPW_W06	zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji;	P7U_W	P7S_WG
PPW_W07	zagadnienie edukacji międzykulturowej;	P7U_W	P7S_WK
PPW_W08	prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością, sposoby ich egzekwowania oraz propagowania w środowisku zarówno przedszkolnym oraz szkolnym, jak i pozaprzedzkolnym oraz pozaszkolnym;	P7U_W	P7S_WK
PPW_W09	zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, ze szczególnym uwzględnieniem przedszkola i szkoły podstawowej, zasady udzielania pierwszej pomocy i odpowiedzialności prawnej opiekuna;	P7U_W	P7S_WK
PPW_W10	metodykę wykonywania zadań – normy, procedury i dobre praktyki stosowane w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej;	P7U_W	P7S_WG
PPW_W11	znaczenie i możliwości celowego oraz różnorodnego wykorzystania zabawy w procesie wychowywania i kształcenia dzieci;	P7U_W	P7S_WG
PPW_W12	rolę innowacji pedagogicznych w obszarze wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, inspirujących do planowania i organizacji własnej pracy;	P7U_W	P7S_WG
PPW_W13	zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne dzieci lub uczniów w okresie	P7U_W	P7S_WK

	przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym, wynikające z opóźnień, zaburzeń lub przyspieszenia rozwoju, oraz uwarunkowane wpływem czynników środowiskowych i sposoby dostosowywania do nich zadań rozwojowych i edukacyjnych;		
PPW_W14	projektowanie i prowadzenie działań diagnostycznych uwzględniających specyfikę funkcjonowania dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym oraz ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne, w tym zakres i jakość wsparcia społecznego;	P7U_W	P7S_WK
PPW_W15	różne rodzaje i funkcje oceniania;	P7U_W	P7S_WK
PPW_W16	rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań dzieci lub uczniów;	P7U_W	P7S_WK
PPW_W17	procesy komunikacji społecznej oraz ich prawidłowości i zakłócenia;	P7U_W	P7S_WK
PPW_W18	funkcjonowanie i dysfunkcje aparatu mowy, słuchu i wzroku oraz prawidłowe nawyki posługiwania się nimi;	P7U_W	P7S_WK
PPW_W19	metodologię badań naukowych stosowanych w dziedzinie nauk społecznych;	P7U_W	P7S_WG
PPW_W20	terminy i założenia metodologiczne oraz zasady i normy etyczne projektowania i realizacji badań naukowych w zakresie pedagogiki przedszkolnej, szkolnej i alternatywnej;	P7U_W	P7S_WG
PPW_W21	zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego.	P7U_W	P7S_WG
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:			
PPW_U01	obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów;	P7U_U	P7S_UW
PPW_U02	rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia dzieci lub uczniów oraz projektować i prowadzić działania pedagogiczne, a także planować, realizować i oceniać spersonalizowane programy kształcenia i wychowania;	P7U_U	P7S_UW
PPW_U03	wykorzystywać w codziennej praktyce edukacyjnej różnorodne sposoby organizowania środowiska uczenia się i nauczania, z uwzględnieniem	P7U_U	P7S_UW

	specyficznych potrzeb i możliwości poszczególnych dzieci lub uczniów oraz grupy;		
PPW_U04	dobierać, tworzyć, testować i modyfikować materiały, środki oraz metody adekwatnie do celów wychowania i kształcenia;	P7U_U	P7S_UW
PPW_U05	skutecznie wykorzystywać technologie informacyjno-komunikacyjną w realizacji zadań dydaktycznych;	P7U_U	P7S_UK
PPW_U06	identyfikować i rozbudzać zainteresowania dzieci lub uczniów oraz odpowiednio dostosowywać sposoby i treści kształcenia;	P7U_U	P7S_UW
PPW_U07	rozwijać kompetencje kluczowe dzieci lub uczniów, w szczególności kreatywność, krytyczną refleksję i umiejętność samodzielnego oraz zespołowego rozwiązywania problemów;	P7U_U	P7S_UO
PPW_U08	skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych dzieci lub uczniów, z wykorzystywaniem różnych rodzajów zabaw;	P7U_U	P7S_UW
PPW_U09	identyfikować spontaniczne zachowania dzieci lub uczniów jako sytuacje wychowawczo-dydaktyczne i wykorzystywać je w procesie edukacji oraz realizacji celów terapeutycznych;	P7U_U	P7S_UW
PPW_U10	tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące dzieci lub uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądaných efektów wychowania i kształcenia;	P7U_U	P7S_UK
PPW_U11	wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania dzieci lub uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem;	P7U_U	P7S_UK
PPW_U12	efektywnie pracować w środowiskach zróżnicowanych pod względem kulturowym oraz z dziećmi z doświadczeniem migracyjnym, w tym z dziećmi, dla których język polski jest drugim językiem, wykorzystując kompetencje międzykulturowe i glottodydaktyczne;	P7U_U	P7S_UK
PPW_U13	racjonalnie i zgodnie z zasadami techniki pracy umysłowej gospodarować czasem zajęć oraz odpowiedzialnie organizować pracę pozaszkolną dziecka lub ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku;	P7U_U	P7S_UO
PPW_U14	skutecznie wykorzystywać w pracy z dzieckiem lub uczniem informacje uzyskane na jego temat od specjalistów, w tym psychologa, logopedy, pedagoga, lekarza i rodziców lub opiekunów dziecka lub ucznia;	P7U_U	P7S_UO
PPW_U15	poprawnie posługiwać się językiem polskim oraz wykazywać troskę o kulturę	P7U_U	P7S_UK

	i etykę wypowiedzi własnej, dzieci lub uczniów;		
PPW_U16	posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu;	P7U_U	P7S_UU
PPW_U17	udzielać pierwszej pomocy;	P7U_U	P7S_UW
PPW_U18	rozdziłniać orientacje metodologiczne w badaniach naukowych, formułować cele i problemy badawcze, stosować dobór adekwatnych metod i technik, konstruować narzędzia badawcze, opracowywać, prezentować i interpretować wyniki badań, wyciągać wnioski, wskazywać kierunki dalszych badań w obrębie pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej;	P7U_U	P7S_UW
PPW_U19	współpracować z członkami zespołów badawczych na każdym etapie projektowania i realizacji badań naukowych.	P7U_U	P7S_UW
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH absolwent jest gotów do:			
PPW_K01	posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka;	P7U_K	P7S_KR
PPW_K02	formowania właściwych zachowań i postaw dzieci lub uczniów, w tym wobec kultury i sztuki;	P7U_K	P7S_KR
PPW_K03	budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacji;	P7U_K	P7S_KO
PPW_K04	pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami dzieci lub uczniów i innymi członkami społeczności przedszkolnej, szkolnej i lokalnej;	P7U_K	P7S_KK
PPW_K05	porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w grupie przedszkolnej i w klasie szkolnej oraz poza nimi;	P7U_K	P7S_KO
PPW_K06	rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i regionalnego oraz ich wpływu na funkcjonowanie dzieci lub uczniów, a także podejmowania współpracy na rzecz dobra dzieci lub uczniów i tych środowisk;	P7U_K	P7S_KO

PPW_ K07	projektowania i wdrażania działań mających na celu edukację aksjologiczną i wychowanie do wartości – wprowadzanie dzieci lub uczniów w świat wartości;	P7U_K	P7S_KO
PPW_ K08	projektowania działań zmierzających do rozwoju przedszkola lub szkoły oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji.	P7U_K	P7S_KO

13. **ZAJĘCIA WRAZ Z PRZYPISANYMI DO NICH PUNKTAMI ECTS, EFEKTAMI UCZENIA SIĘ I TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI:**

Przedmioty/grupy przedmiotów		Liczba punktów ECTS	W tym liczba punktów ECTS z przedmiotów do wyboru (wybór przedmiotów zgodnie z przyjętym Regulaminem i kalendarium)	Treści programowe	Odniesienie do efektów uczenia się na kierunku PPW
1. PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO					
1	Techniki informacyjno-komunikacyjne	1		Samodzielne i odpowiedzialne korzystanie z zaawansowanych możliwości środków, narzędzi, metod i technik informacyjno-komunikacyjnych. Wykorzystanie TIK przy tworzeniu własnego warsztatu pracy intelektualnej. Krytyczna ocena możliwości korzystania z zasobów sieci internetowych.	PPW_W21 PPW_U05 PPW_K01
2	Ochrona własności przemysłowej i prawa autorskiego	0,5		Prawa autorskie oraz prawo własności przemysłowej. Przedmiot ochrony objętej zarówno prawem autorskim jak przepisami własności przemysłowej. Zastosowanie regulacji prawnych z zakresu prawa autorskiego i własności przemysłowej.	PPW_W21 PPW_U04 PPW_K04
3	Przedsiębiorczość	0,5		Specyfika zakładania organizacji działających non-profit. Charakterystyka osoby przedsiębiorczej. Przedsiębiorczość społeczna.	PPW_W12 PPW_U03 PPW_K04

4	Przedmioty do wyboru w zakresie wsparcia studentów w procesie uczenia się: <i>Diagnozowanie potencjału osobowego jednostki lub Budowanie potencjału kompetencyjnego jednostki i grupy</i>	1	1	Teorie, rodzaje motywacji oraz samokontroli. Techniki i metody sterowania własnym uczeniem się. Podstawowe zagadnienia z zakresu metod, technik i modeli uczenia się oraz planowanie uczenia się. Terminologia oraz znaczenie pracy jednostkowej i grupowej. Diagnozowanie kompetencji jako składnika i wartości pracy indywidualnej i grupowej. Charakterystyki ról w pracy indywidualnej i grupowej. Etapy budowania zespołu oraz rola komunikacji i motywacji przy realizacji zadań indywidualnych i grupowych.	PPW_W02 PPW_U01 PPW_K04
2. PRZEDMIOTY PODSTAWOWE / KIERUNKOWE					
A. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne					
A.1. Podstawy działań pedagogicznych					
1	Pedagogika ogólna	5		Pedagogika jako uporządkowana wiedza teoretyczna służąca rozwiązywaniu problemów wychowawczych i realizowaniu różnorodnych zadań zawodowych nauczyciela-wychowawcy.	PPW_W04 PPW_W02 PPW_W16 PPW_U01 PPW_U04 PPW_U10 PPW_K05 PPW_K02
2	Filozofia edukacji	2		Historia oraz ramy konkretnych działów i dziedzin filozofii w odniesieniu do zagadnień edukacyjnych. Waga światopoglądu w kształtowaniu modelu ludzkiego świata, tak w rozumieniu indywidualnym jak populacyjnym (społecznym).	PPW_W01 PPW_U01 PPW_K01
3	Historia wychowania i myśli pedagogicznej	2		Ideały wychowawcze i ich zmienność na przestrzeni dziejów. Historia instytucji edukacyjnych. Uniwersytety i ich rola w rozwoju kultury i nauki. Historyczna zmienność zadań edukacyjnych środowisk wychowawczych. Zawód nauczyciela w ciągu dziejów. Rozwój myśli pedagogicznej. Dzieje kształtowania się pedagogiki jako nauki – konteksty światowe i polskie. Historyczne źródła subdyscyplin	PPW_W02 PPW_U03 PPW_K02

				pedagogicznych.	
4	Socjologia edukacji	2		Odniesienie socjologii edukacji do socjologii wychowania i pedagogiki społecznej. Wpływ edukacji na stratyfikację społeczną. Nierówności społeczne a nierówności edukacyjne w Polsce. Współczesne rozumienie, specyfika i uwarunkowania procesów socjalizacji i wychowania, także w kontekście edukacji włączającej. Przemoc w szkole – symboliczna, ekonomiczna i fizyczna,. Edukacja dorosłych, starszych i niepełnosprawnych, specyfika i współczesne uwarunkowania z punktu widzenia rozwijania kompetencji kluczowych. Specyfika edukacji i wychowawczego oddziaływania różnych struktur społecznych	PPW_W04 PPW_W06 PPW_U07 PPW_U09 PPW_K04 PPW_K06
5	Etyka zawodowa	1		Realizacja wartości w działalności zawodowej, ze szczególnym uwzględnieniem zawodu pedagoga. Wartości europejskie.	PPW_W05 PPW_W08 PPW_U01 PPW_K07 PPW_K01
6	Teoretyczne podstawy wychowania	4		Najważniejsze orientacje badawcze teorii wychowania. Przebieg procesu wychowania i jego uwarunkowania. Metody wychowania oraz wskazówki dotyczące ich praktycznego wykorzystania.	PPW_W01 PPW_W02 PPW_U04 PPW_U10 PPW_U10 PPW_K04
7	Pedagogika społeczna*	2		Charakterystyka podstawowych środowisk wychowawczych. Ich wpływ na rozwój i funkcjonowanie człowieka. Metody pedagogiki społecznej. Zjawiska społeczne zaburzające funkcjonowanie środowisk wychowawczych i jednostek.	PPW_W04 PPW_U01 PPW_K04
8	Systemy pedagogiczne*	2		Wybrane nurty we współczesnej pedagogice w odniesieniu do tradycyjnego pojmowania sensu wychowania. Podmiotowość, szacunek warunkiem skutecznej komunikacji w wychowaniu.	PPW_W02 PPW_U01 PPW_K01

9	Pedagogika specjalna*	4	Struktura i funkcje pedagogiki specjalnej. Jej ewolucja i współczesne założenia w zakresie wspierania rozwoju osobowego, rozszerzania autonomii oraz inkluzji edukacyjnej i społecznej osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi oraz edukacyjnymi. Zakresy teoretyczne i praktyczne rozwiązań edukacyjnych oraz rewalidacyjnych/rehabilitacyjnych prezentowane w szczegółowych subdyscyplinach pedagogiki specjalnej. Projekt wsparcia edukacyjnego i/lub społecznego w realizacji specjalnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami lub nietypowościami w rozwoju.	PPW_W05 PPW_W13 PPW_U01 PPW_K01
10	Pedagogika medialna*	1	Podstawowe pojęcia, cele, przedmiot, obszary, zadania i funkcje pedagogiki medialnej. Klasyfikacja i charakterystyka mediów. Rola mediów w kreowaniu współczesnej kultury. Człowiek w świecie mediów. Media jako kreator alternatywnej rzeczywistości. Kompetencje medialne człowieka.	PPW_W12 PPW_W21 PPW_U03 PPW_U18 PPW_K02
11	Pedeutologia	2	Historyczny rozwój pedeutologii jako nauki. Rola, funkcje i zadania nauczyciela. Współpraca i relacje nauczyciela z rodzicami, z pozaszkolnymi instytucjami i społecznością lokalną. Problemy i trudności w pracy nauczyciela.	PPW_W16 PPW_U18 PPW_K01 PPW_K05 PPW_K07
12	Pedagogika porównawcza	2	Funkcjonowanie systemów edukacyjnych z uwzględnieniem edukacji międzykulturowej Kreowanie polityki oświatowej z uwzględnieniem edukacji ustawicznej	PPW_W05 PPW_W07 PPW_W08 PPW_U03 PPW_U12 PPW_U15 PPW_K05
13	Doradztwo zawodowe	2	Podstawowa terminologia oraz zarys teoretycznych koncepcji poradnictwa zawodowego. Systemowe i prawne uwarunkowania doradztwa zawodowego. Metody i narzędzia wykorzystywane w pracy	PPW_W16 PPW_U02 PPW_K04

				doradcy przy tworzeniu indywidualnej ścieżki edukacyjno-zawodowej.	
14	Pedagogika pracy	1		Podstawowa terminologia, zakres i zadania pedagogiki pracy w odniesieniu do realiów współczesnego (nowego) rynku pracy. Złożoność problemów w relacji człowiek-wychowanie-praca, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji pracowniczych, kultury pracy, ewolucji zawodów oraz wartości pracy i patologicznych jej aspektów.	PPW_W16 PPW_U13 PPW_K01
15	Antropologia kulturowa*	1		Kultura - sposoby jej definiowania z punktu widzenia nauk o kulturze. Proces inkluzji kulturowej przebiegający w grupach etnicznych i narodowych.	PPW_W01 PPW_W06 PPW_W07 PPW_U01 PPW_K01 PPW_K02
A.2. Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna					
1	Historia pedagogiki przedszkolnej	1		Wychowanie małego dziecka w epoce antycznej, w kulturze staropolskiej, w czasach oświecenia i na przestrzeni XIX stulecia. Zadania edukacyjne rodziny oraz instytucji opieki przedszkolnej. Usamodzielnianie się pedagogiki przedszkolnej jako subdyscypliny naukowej	PPW_W06 PPW_W14 PPW_U04 PPW_U14 PPW_K04
2	Historia pedagogiki wczesnoszkolnej	1		Początki szkoły elementarnej. Przemiany środowiska wychowawczego rodziny i edukacji wczesnoszkolnej na przestrzeni epoki nowożytnej. Teoria i praktyka pedagogiczna w dorobku myśli pedagogicznej nowego wychowania przełomu XIX i XX wieku.	PPW_W06 PPW_W14 PPW_U04 PPW_U02 PPW_U14 PPW_K04
3	Pedagogika przedszkolna	5		Metamorfoza głównych pojęć z pedagogiki przedszkolnej. Organizacja środowiska wychowawczo-dydaktycznego w placówkach przedszkolnych.	PPW_W04 PPW_U01

					PPW_U03 PPW_U08 PPW_K04
4	Pedagogika wczesnoszkolna*	5		Pedagogika wczesnoszkolna jako subdyscyplina pedagogiczna - problematyka badań i perspektywy ich rozwoju, różnorodność dyskursów oraz ich teoretyczno-praktycznych kontekstów. Warunki skutecznego uczenia się.	PPW_W02 PPW_W13 PPW_W15 PPW_W16 PPW_U03 PPW_U02 PPW_U07 PPW_U08 PPW_U18 PPW_K07
5	Studia nad rodziną dziecka w wieku przedszkolnym	3		Historyczny rozwój pedagogiki rodziny. Przemiany w funkcjonowaniu rodziny. Dziecko w wieku przedszkolnym w rodzinie. Zagrożenia w funkcjonowaniu współczesnej rodziny.	PPW_W04 PPW_U14 PPW_K01
6	Studia nad rodziną dziecka w wieku wczesnoszkolnym	3		Pedagogika rodziny –główni przedstawiciele i ich dorobek. Rodzina w procesie przemian i kierunek przeobrażeń. Badania nad rodziną. Dziecko w wieku wczesnoszkolnym w rodzinie. Dziecko – rodzina – szkoła. Zagrożenia w funkcjonowaniu współczesnej rodziny a zagrożenia dla sytuacji szkolnej dziecka. Dom rodzinny w oczach dziecka.	PPW_W04 PPW_U14 PPW_K01
7	Wykład monograficzny "childhood studies" - wiek przedszkolny i wczesnoszkolny*	2		Interdyscyplinarne ujęcie dziecka i dzieciństwa jako kategorii poznania naukowego na gruncie pedagogiki. Podmiotowe podejście w badaniach nad dzieciństwem, socjalizacją i edukacją dzieci w wieku	PPW_W03

				<p>przedszkolnym/wczesnoszkolnym. Witraże współczesnego dzieciństwa z uwzględnieniem ochrony dziecka i dzieciństwa w polskim i europejskim ustawodawstwie. Dziecko i dzieciństwo jako kategorie poznania naukowego na gruncie pedagogiki – ujęcie interdyscyplinarne i wielowymiarowe. Przedstawienie obrazów współczesnego dzieciństwa: w rodzinie, szkole. Kwestia ochrony dziecka i dzieciństwa w polskim i europejskim ustawodawstwie.</p>	<p>PPW_W13 PPW_W14 PPW_U01 PPW_U02 PPW_K07 PPW_U18</p>
A.3. Podstawy psychologii dla nauczycieli					
1	Psychologia ogólna	4		<p>Współczesne problemy psychologii. Koncepcje człowieka. Charakterystyka procesów poznawczych uwzględniających specjalne potrzeby edukacyjne uczniów. Funkcjonowanie ucznia w sytuacji stresu. Radzenie sobie z emocjami. Motywacje do uczenia się. Skuteczne komunikowanie się.</p>	<p>PPW_W02 PPW_U01 PPW_U03 PPW_K01</p>
2	Psychologia rozwojowa i osobowości	3		<p>Zadania rozwojowe na poszczególnych etapach rozwoju. Uwarunkowania rozwoju człowieka. Struktury osobowości i procesu jej kształtowania.</p>	<p>PPW_W02 PPW_U01 PPW_K01</p>
3	Psychologia rozwojowa dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym	3		<p>Rozwój fizyczny, motoryczny, poznawczy, moralny i emocjonalno-społeczny w średnim i późnym dzieciństwie. Zabawy i ćwiczenia rozwijające poszczególne sfery rozwoju.</p>	<p>PPW_W02 PPW_W11 PPW_U04 PPW_U05 PPW_U07 PPW_U13 PPW_U14 PPW_K04</p>
4	Psychologia społeczno-wychowawcza	2		<p>Psychologiczne mechanizmy społecznego funkcjonowania człowieka w grupie społecznej. Wchodzenie w interakcje z ludźmi oraz wywieranie i</p>	<p>PPW_W04 PPW_W17</p>

				poddawanie się wpływowi społecznemu. Rola wiedzy o sobie. Umiejętności interpersonalne (asertywne, komunikacyjne, autoprezentacyjne) w kształtowaniu postaw prospołecznych u dzieci/uczniów.	PPW_U01 PPW_U10 PPW_K04
5	Psychologia twórczości	2		Kreatywność jako warunek podejmowania przez jednostkę działań twórczych w różnych obszarach życia indywidualnego i społecznego. Znaczenie kreowania w środowisku wychowawczym warunków sprzyjających kształtowaniu u dziecka/ucznia postawy twórczej i motywacji do twórczego działania oraz uwzględniających specjalne potrzeby edukacyjne dzieci zdolnych.	PPW_W04 PPW_W14 PPW_U02 PPW_U10 PPW_K03
6	Podstawy neuropsychologii*	2		Neuropsychologia kliniczna, neurolingwistyka i neurosemiotyka. Anatomia i fizjologia układu nerwowego. Mózgowa organizacja życia i funkcjonowania psychicznego z perspektywy neuropsychologii. Konsekwencje behawioralne organicznych zmian w ośrodkowym układzie nerwowym o zróżnicowanej charakterystyce lokalizacyjnej i etiologicznej. Metody neuroobrazowania i in. (fMRI, KT, PET, EEG/ERP, TMS). Procesy samonaprawcze, tzw. neuroplastyczność mózgu. Funkcje i zaburzenia neuropsychologiczne wywołane uszkodzeniem płatów czołowych. Diagnostyka, terapia i rehabilitacja neuropsychologiczna wybranych zaburzeń. Zaburzenia myślenia. Zaburzenia (samo)świadomości. Zaburzenia funkcji językowych (m.in. afazje). Zaburzenia procesów mnesticznych. Apraksje. Agnozje.	PPW_W13 PPW_W14 PPW_U01 PPW_U11 PPW_K04 PPW_K05
7	Psychologia kliniczna	2		Podstawowe pojęcia z zakresu psychologii klinicznej i psychopatologii. Poszczególne postaci zaburzeń funkcjonowania psychicznego (czynniki etiologiczne, objawy i terapia). Diagnostyka i interpretacja problemów klinicznych i społecznych występujących w przebiegu zaburzeń psychicznych. Prognozowanie strategii działań psychokorekcyjnych.	PPW_W02 PPW_W13 PPW_W17 PPW_U01 PPW_U02 PPW_U14 PPW_K03 PPW_K04

8	Przedmiot do wyboru: <i>Trening umiejętności komunikacyjnych nauczyciela lub Trening relaksacyjny dla nauczycieli</i>	2	2	Pogłębiona analiza różnych aspektów komunikowania się. Skuteczność i asertywność nadawcy. Aktywny odbiór komunikatu. Odporność psychiczna. Techniki relaksacyjne jako skuteczna strategia profilaktyki wypalenia zawodowego.	PPW_W02 PPW_U13 PPW_K05
A.4. Psychologiczne i pedagogiczne podstawy nauczania dzieci języka obcego					
1	Współczesna edukacja językowa*	2		Omówienie współczesnych trendów w edukacji językowej na etapie przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Przegląd technik rozwijania umiejętności myślowych i językowych u uczniów. Analiza form pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Współpraca nauczyciela języków obcych z rodzicami/opiekunami dzieci w celu zwiększenia efektywności procesu uczenia się języka obcego.	PPW_W12 PPW_W13 PPW_U04 PPW_U11 PPW_K03
2	Podstawy wczesnej edukacji językowej*	5		Podstawowe pojęcia z zakresu wczesnej edukacji językowej. Przegląd metod nauczania, podejść i technik stosowanych we wczesnej edukacji językowej. Implikacje edukacyjne w nauczaniu języków obcych dzieci wynikające z rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Język obcy w świetle podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (I etap edukacyjny). Optymalizacja warunków procesu dydaktycznego.	PPW_W02 PPW_W10 PPW_U04 PPW_K03
B. Przygotowanie merytoryczne nauczycieli przedszkoli i klas I-III szkoły podstawowej, jako przygotowanie do integracji treści nauczania					
B.1. Język polski					
1	Podstawy nauki o języku	3		Język naturalny jako przedmiot badań naukowych i systemu semiotycznego. Jego zróżnicowanie zewnętrzne (języki świata) oraz zróżnicowanie funkcjonalne. Struktury (podsystemy języka). Pragmatyczne wykorzystanie języka. Efekty działań językowych (tekst, wypowiedź, dyskurs).	PPW_W17 PPW_U03 PPW_U15 PPW_K05
2	Zagadnienia akwizycji języka ojczystego*	1		Funkcjonalność języka i kompetencje jego użytkowników. Modele przyswajania języka. Czynniki psychogenetyczne i socjogenetyczne w	PPW_W17 PPW_U03

				rozwoju kompetencji językowej. Ontogeneza rozwoju językowego i etapy mowy dziecka. Czytanie i pisanie jako elementy kompetencji komunikacyjnej.	PPW_U01 PPW_K02
3	Literatura dla dzieci*	4		Specyfika, historia, wyróżniki, topoty, funkcje literatury dziecięcej. Praca z tekstem literackim w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej.	PPW_W03 PPW_W10 PPW_U03 PPW_U04 PPW_K02
B.2. Język obcy					
1	Gramatyka praktyczna języka angielskiego*	4		Analiza zagadnień gramatycznych wymaganych na poziomie umiejętności językowych B2+(ESOKJ). Doskonalenie umiejętności poprawnego komunikowania się w języku angielskim w formie ustnej i pisemnej.	PPW_W17 PPW_U16 PPW_K02
2	Fonetyka i fonologia języka angielskiego*	4		Ćwiczenia wymowy i podstawowa teoria z zakresu fonetyki artykulacyjnej, transkrypcja fonemiczna i fonetyczna - zapis i odczyt; miejsce i sposób artykulacji, charakterystyka dźwięków, zjawiska mowy łączonej.	PPW_W18 PPW_U16 PPW_K02
3	Kształcenie sprawności językowych*	8		Ćwiczenie umiejętności językowych – słuchania, mówienia, czytania i pisania na poziomie B2+ oraz umiejętności stosowania specjalistycznej terminologii w wyższym stopniu.	PPW_W17 PPW_U16 PPW_K02
B.3. Matematyka					
1	Podstawy matematyki	8		Podstawowe pojęcia matematyczne, ich zastosowaniami w różnych kontekstach.	PPW_W02 PPW_U06 PPW_K03

B.4. Edukacja społeczno-przyrodnicza					
1	Podstawy wiedzy o przyrodzie*	1		Treści przyrodnicze przydatne w realizacji celów edukacji przyrodniczej w ramach wychowania przedszkolnego i kształcenia zintegrowanego w klasach I – III szkoły podstawowej.	PPW_W09 PPW_U18 PPW_K01
2	Wprowadzenie do edukacji społecznej*	1		Analiza niektórych prawidłowości życia społecznego oraz wybranych problemów społecznych na bazie teorii i metodologii nauk społecznych.	PPW_W04 PPW_W19 PPW_U01 PPW_U05 PPW_K04
3	Podstawy edukacji ekonomicznej	1		Budżet i strategia finansowa. Analiza i planowanie budżetu domowego. Właściwe nim zarządzanie, z uwzględnieniem kategorii wydatków stałych i zmiennych. Umiejętność oszczędzania i racjonalnego zaspokajania potrzeb.	PPW_W10 PPW_U01 PPW_K07
B.5. Informatyka					
1	Nowe technologie informatyczne	2		Rozwój komunikacji natychmiastowej pod wpływem nowych technologii. Narzędzia i programy do komunikacji i telekomunikacji. Wstęp do twórczego programowania przy pomocy języków Processing oraz Open Processing. Wprowadzenie do wizualnego języka programowania Scratch.	PPW_W11 PPW_U04 PPW_K05
2	Profilaktyka zagrożeń w świecie wirtualnym*	1		Negatywne aspekty funkcjonowania człowieka w cyberprzestrzeni. Charakterystyka zagrożeń wirtualnej rzeczywistości. Przeciwdziałanie zagrożeniom sieciowym. Instytucje i programy wspierające dzieci-ofiary	PPW_W14 PPW_W16

				oraz ich rodziców. Organizowanie i przeprowadzanie badań naukowych dotyczących zagrożeń wirtualnej rzeczywistości.	PPW_U01 PPW_U18 PPW_K02
B.6. Plastyka					
1	Podstawy edukacji plastycznej	3		Podstawy historii sztuki. Sztuka współczesna - inspiracje i nawiązania. Krytyczne spojrzenie na zjawiska zachodzące w kulturze i ich wpływ na edukację przez sztukę i do sztuki. Metody, techniki, narzędzia, materiały plastyczne w pracy z dziećmi. Ćwiczenia praktyczne.	PPW_W10 PPW_W13 PPW_U04 PPW_U07 PPW_K02
B.7. Muzyka					
1	Podstawy edukacji muzycznej	2		Zasady muzyki - poprawne posługiwanie się nimi.	PPW_W13 PPW_U03 PPW_U06 PPW_K02
2	Zajęcia umuzykalniające	1		Proces twórczego muzykowania – realizacja zadań rytmicznych i wokalnych. Kreatywność w muzycznym projektowaniu zajęć dla dzieci i uczniów.	PPW_W02 PPW_U04 PPW_K02
B.8. Technika					
1	Podstawy edukacji technicznej*	3		Pojęcia techniczne, typy zadań technicznych, działy edukacji technicznej. Materiały, narzędzia i urządzenia techniczne. Podstawowe	PPW_W10 PPW_U03

				umiejętności technologiczne z zakresu obróbki różnych grup materiałów. Rola nauczyciela we wprowadzaniu dzieci w świat techniki.	PPW_U04 PPW_K02
B.9. Wychowanie fizyczne					
1	Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania*	4		Uwarunkowania rozwoju fizycznego człowieka oraz różne aspekty tego rozwoju, szczególnie w odniesieniu do okresu dzieciństwa.	PPW_W02 PPW_W13 PPW_U02 PPW_U14 PPW_K01
2	Podstawy teorii wychowania fizycznego	3		Kultura fizyczna - jej treść i struktura, formy uczestnictwa w kulturze fizycznej. Wychowanie fizyczne: cele, proces. Aktywność fizyczna i jej miejsce w wychowaniu fizycznym. Motoryczność człowieka.	PPW_W16 PPW_U03 PPW_U11 PPW_K02
B.10. Edukacja zdrowotna					
1	Promocja zdrowia	3		Teoria i praktyka postawą metodyki działań w obszarze promocji zdrowia. Ocena i udoskonalanie cudzych i własnych propozycji działań.	PPW_W06 PPW_W14 PPW_U01 PPW_U03 PPW_K06
C. Wspieranie rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym					
1	Historia zabaw i zabawek	2		Tradycje zabaw i zabawek i ich rola w kulturze europejskiej. Wpływ zabaw i zabawek na rozwój myśli pedagogicznej i metodyki edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej XIX i XX stulecia.	PPW_W11 PPW_W12 PPW_U04 PPW_U07 PPW_U08

					PPW_U10 PPW_K05 PPW_K08
2	Pozytywne mierniki zdrowia dzieci	1		Podstawowe pozytywne mierniki zdrowia, w tym metody oceny umiejętności i sprawności ruchowej dzieci, postawy ciała.	PPW_W14 PPW_U02 PPW_K03
3	Profilaktyka i diagnostyka wad postawy dzieci	1		Metody oceny postawy ciała. Środowisko zewnętrzne jako czynnik przeciwdziałający wadom postawy. Organizacja i realizacja zajęć gimnastyki korekcyjno- kompensacyjnej.	PPW_W11 PPW_W14 PPW_U03 PPW_U04 PPW_K03
4	Metoda integracji sensorycznej w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej	1		Gry i zabawy usprawniające funkcjonowanie poszczególnych narządów zmysłów u dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych. Programem ćwiczeń usprawniających przetrwale odruchy pierwotne.	PPW_W11 PPW_W13 PPW_U03 PPW_U04 PPW_K04
5	<i>Przedmiot do wyboru: Rekreacja ruchowa dzieci* lub Podstawy sportu dzieci*</i>	3	3	Podstawy teorii i metodyki rekreacji ruchowej. Formy rekreacji ruchowej oraz ich zastosowanie. Organizacja imprezy rekreacyjnej dla dzieci. Metodyka organizacji i prowadzenia zajęć w systemie szkolenia sportowego dzieci. Organizacja imprezy sportowej dla dzieci.	PPW_W11 PPW_U03 PPW_U04 PPW_U06

					PPW_K03
6	Programy adaptacji dziecka do przedszkola i szkoły	1		Problemy adaptacyjne dzieci. Program adaptacji dzieci do przedszkola i szkoły	PPW_W13 PPW_U01 PPW_K03 PPW_K01
7	Planowanie pracy pedagogicznej w przedszkolu i w klasach I-III	3		Budowanie różnego rodzaju planów obowiązujących w pracy pedagogicznej nauczyciela w przedszkolu i w klasach I-III	PPW_W10 PPW_U04 PPW_K08
8	Pedagogika zabawy	3		Historia pedagogiki zabawy. Rodzaje zabaw urozmaicających tradycyjne nauczanie i wychowanie. Zasady pracy z dziećmi w toku realizacji założeń pedagogiki zabawy. Działalność KLANZY.	PPW_W11 PPW_W12 PPW_U04 PPW_U07 PPW_U08 PPW_U10 PPW_K05 PPW_K08
9	Nauczanie przez odkrywanie	1		Istota metodyki nauczania przez odkrywanie oraz jej praktyczne implikacje	PPW_W02 PPW_W15 PPW_U04

					PPW_U07 PPW_K04
10	Wspomaganie myślenia matematycznego dzieci	1		Prawidłowości i możliwości wspomagania rozwoju myślenia matematycznego dzieci.	PPW_W11 PPW_U04 PPW_K02
11	Media w edukacji dzieci	1		Rozwój mediów w ujęciu historycznym. Klasyfikacja i charakterystyka mediów edukacyjnych. Edukacja medialna w edukacji wczesnoszkolnej. Cyberprzestrzeń jako miejsce realizacji procesów kształcenia. Pozytywne aspekty wykorzystywania mediów przez dzieci (edukacja, wychowanie, rozrywka). Kompetencje medialne nauczyciela i ucznia edukacji wczesnoszkolnej.	PPW_W12 PPW_U04 PPW_U05 PPW_K02
12	Przedsiębiorczość w edukacji dziecka	1		Założenia przedsiębiorczości w odniesieniu do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Ekonomia w oczach dziecka. Sposoby oszczędzania. Opracowywanie scenariuszy związanych z przedsiębiorczością w przedszkolu i w klasach 1-3 szkoły podstawowej.	PPW_W11 PPW_W12 PPW_U03 PPW_U06 PPW_U07 PPW_K04 PPW_U08
13	Dojrzałość szkolna - diagnozowanie	1		Zróżnicowany poziom przygotowania dzieci do szkoły. Metodologiczne zagadnienia pomiaru gotowości szkolnej.	PPW_W13 PPW_W14 PPW_U02 PPW_U04 PPW_K01

14	Wychowanie i nauczanie integracyjne w przedszkolu i w klasach I-III	3		Wybrane koncepcje teoretyczne wychowania i nauczania integracyjnego. Terminologia i pojęcia z obszaru pracy z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Specyfika pracy z uczniem z SPE.	PPW_W06 PPW_U03 PPW_U09 PPW_U10 PPW_K04
15	Metody terapii pedagogicznej w edukacji dzieci	3		Podstawy teoretyczne (wybrane koncepcje metodyczne) terapii pedagogicznej i modele kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym.	PPW_W06 PPW_W10 PPW_W13 PPW_U04 PPW_U02 PPW_U10 PPW_K01
16	Biblioterapia w pracy pedagogicznej przedszkola i szkoły*	2		Zadania i zastosowanie biblioterapii. Jej interdyscyplinarność, funkcje, rodzaje. Terapeutyczny wymiar literatury pięknej. Metodologia badań biblioterapeutycznych,.	PPW_W19 PPW_U01 PPW_U04 PPW_K05
17	Plastyka w terapii dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym	1		Terminologia terapii przez sztukę. Układanie planów pracy. Niepokojące sygnały płynące z rysunków dzieci. Ćwiczenia relaksacyjne. Techniki, narzędzia, materiały używane w zajęciach o charakterze terapeutycznym.	PPW_W11 PPW_W13 PPW_W14 PPW_U03 PPW_U04 PPW_U11 PPW_K01

18	Elementy rękodzielnictwa w edukacji dzieci	1		Teoria i praktyka rękodzieła. Techniki i materiały, organizacja pracy z dziećmi. Landart, instalacje artystyczne, plecionki, tkactwo, szycie, wiązanie, supłanie, cięcie, zgniatanie, łamanie, papieroplastyka, masa papierowa. Ćwiczenia praktyczne.	PPW_W07 PPW_W09 PPW_U03 PPW_U04 PPW_U07 PPW_K02
19	Projektowanie nowatorskich koncepcji pedagogicznych w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej	3		Innowatyka pedagogiczna. Nowatorskie rozwiązania w pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym i uczniami klas I-III	PPW_W01 PPW_W12 PPW_U07 PPW_K04 PPW_K08
20	Indywidualizacja pracy z dzieckiem w przedszkolu i w klasach I-III	3		Podstawy procesu indywidualizacji w pracy z dzieckiem w przedszkolu i szkole. Metody, formy, środki i programy dostosowane do potrzeb i możliwości rozwojowych dziecka i ucznia	PPW_W06 PPW_U03 PPW_U04 PPW_U13 PPW_K04
21	Praca z dzieckiem zdolnym	1		Teoretyczne podstawy pracy z uczniem zdolnym. Rodzaje zdolności i ich charakterystyka. Definiowanie i identyfikacja uczniów zdolnych. Kształcenie, opieka i wspieranie uczniów zdolnych. Nauczyciele uczniów zdolnych: kompetencje, przygotowanie do pracy. Wybrane problemy pracy z uczniem zdolnym. Przykłady działań w obszarze edukacji uczniów zdolnych. Praca nad sobą ucznia zdolnego. Inteligencje wielorakie.	PPW_W10 PPW_U04 PPW_K03
22	Poradnia psychologiczno- pedagogiczna jako instytucja wsparcia rozwoju dziecka*	1		Wieloaspektowość działalności poradni psychologiczno-pedagogicznej w efektywnej pomocy psychologicznej oraz pedagogicznej, profilaktyce i niwelowaniu trudności edukacyjnych dziecka a także wspomaganie	PPW_W14

				placówek edukacyjnych i oświatowych w diagnozie i realizacji potrzeb rozwojowych. Projekt działania z wybranego obszaru pracy poradni – stacjonarnej lub środowiskowej, uwzględniający w nim relacje dialogowe z wszystkimi podmiotami uczestniczącymi w procesie wsparcia rozwoju dziecka.	PPW_U02 PPW_U14 PPW_K03
23	Komunikacja nauczyciela z rodzicami	4		Rodzicielstwo – rozumienie tradycyjne i współczesne. Formy (współ)pracy z rodzicami. Techniki wspierania rodziców - rola dialogu i refleksyjności.	PPW_W03 PPW_U01 PPW_K03
24	Wielokulturowość w przedszkolu i w klasach I-III*	3		Rola i znaczenie społeczeństwa wielokulturowego, szanse, zagrożenia i wyzwania dla edukacji dzieci w przedszkolu i szkole. Nauczyciel w wielokulturowej grupie przedszkolnej i klasie (przygotowanie merytoryczne, kompetencje i pola współpracy). Komunikacja międzykulturowa. Kształtowanie tożsamości oraz postaw odpowiedzialności, otwartości i tolerancji. Prawa człowieka i przeciwdziałanie negatywnym postawom i niepożądanym zachowaniom. Dobre wzory/praktyki współpracy w warunkach różnicowania kulturowego.	PPW_W07 PPW_W17 PPW_W08 PPW_U09 PPW_U12 PPW_K02 PPW_K07
D. Podstawy dydaktyki nauczania zintegrowanego w przedszkolu i klasach I-III szkoły podstawowej					
1	Teoretyczne podstawy kształcenia*	4		Wprowadzenie do dydaktyki kształcenia ogólnego i wielostronnego. Podstawowe pojęcia. Planowanie, organizacja i przebieg procesów nauczania, uczenia się i kształcenia.	PPW_W02 PPW_W05 PPW_U04 PPW_U06 PPW_U11 PPW_K03

2	Współczesne kierunki modernizacji w dydaktyce*	1		Innowacje w planowaniu i organizowaniu pracy dydaktycznej. Budowanie efektywnych relacji pomiędzy wszystkimi podmiotami procesu kształcenia. Projektowanie działań poprawiających jakość pracy instytucji kształcenia.	PPW_W12 PPW_U03 PPW_U04 PPW_K03 PPW_K08
3	<i>Przedmiot do wyboru: Modele edukacji wczesnoszkolnej* lub Środowisko uczenia się w klasach I-III*</i>	1	1	Współczesne koncepcje edukacji wczesnoszkolnej w perspektywie doświadczeń wybranych krajów Europy i świata. Analiza polskiej edukacji w kontekście badań ujawniających różne aspekty jej funkcjonowania. Podstawy organizowania efektywnego środowiska uczenia się uczniów klas I-III (wywodzącego się z teorii socjokulturowych).	PPW_W02 PPW_U03 PPW_K05
4	Konstruowanie programów w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej	1		Poznanie zasad konstruowania autorskiej wersji programu wychowania przedszkolnego i programu edukacji wczesnoszkolnej oraz próby tworzenia takiego programu	PPW_W10 PPW_U04 PPW_K04
E. Metodyka poszczególnych typów edukacji z uwzględnieniem sposobów integrowania wiedzy i umiejętności dzieci lub uczniów					
E.1. Metodyka edukacji polonistycznej					
1	Metodyka przygotowania do nauki czytania i pisania w przedszkolu	3		Proces nabywania przez dzieci w wieku przedszkolnym umiejętności czytania i pisania. Sytuacje edukacyjne sprzyjające rozwojowi dyspozycji psychofizycznych niezbędnych do nauki czytania i pisania	PPW_W10 PPW_U04 PPW_K04
1	Metodyka edukacji polonistycznej w klasach I-III	5		Metodyka nauki czytania i pisania w klasach I-III. Stymulowanie rozwoju języka mówionego i pisanego uczniów w wieku wczesnoszkolnym, w tym związanego z twórczą aktywnością językową i zainteresowaniem	PPW_W02 PPW_W10

				czytelnictwem. Uwarunkowania powstawania różnego rodzaju blokad rozwoju języka mówionego i pisanego w wyniku stosowania podejść dydaktycznych o charakterze historycznym.	PPW_W13 PPW_W15 PPW_U04 PPW_U06 PPW_U15 PPW_K04
E.2. Metodyka nauczania języka obcego					
1	Metodyka początkowej nauki języka angielskiego*	8		Praktyczne aspekty nauczania języka obcego w przedszkolu i klasach I-III, w tym zapewnianie atrakcyjności i efektywności procesu dydaktycznego, techniki nauczania słownictwa, słuchania i czytania, organizowanie ćwiczeń wspomagających mówienie (wraz z wymową) i techniki nauczania pisania, organizacja pracy na lekcjach języka obcego i wykorzystanie urozmaiconych środków dydaktycznych oraz nowoczesnej technologii w nauczaniu, nauka poprzez zabawę. Edukacja wielokulturowa. Wspomaganie rozwoju językowego dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Rozwój zawodowy nauczycieli języków obcych.	PPW_W02 PPW_W11 PPW_U01 PPW_U03 PPW_U04 PPW_K02
E.3. Metodyka edukacji matematycznej					
1	Metodyka edukacji matematycznej w przedszkolu	3		Koncepcje wprowadzania wybranych treści matematycznych, z uwzględnieniem aktualnych poglądów na matematykę przedszkolną i jej nauczanie.	PPW_W10 PPW_W11 PPW_W12 PPW_U04 PPW_U02 PPW_U06 PPW_U09 PPW_K04

2	Metodyka edukacji matematycznej w klasach I-III	5		Prawidłowości kształtowania pojęć matematycznych. Sposoby wprowadzania i rozwijania wybranych treści matematycznych.	PPW_W02 PPW_W10 PPW_W11 PPW_W12 PPW_U04 PPW_U05 PPW_U06 PPW_K04
E.4. Metodyka edukacji społeczno-przyrodniczej					
1	Metodyka edukacji przyrodniczo-ekologicznej w przedszkolu*	1		Koncepcje metodyczne edukacji przyrodniczo-ekologicznej w przedszkolu i ich praktyczne implikacje.	PPW_W10 PPW_W11 PPW_W16 PPW_U04 PPW_U06 PPW_U09 PPW_K04
2	Metodyka edukacji społeczno-aksjologicznej w przedszkolu	1		Świat wartości dziecka przedszkolnego jako członka rodziny, grupy rówieśniczej, uczestnika kultury w zakresie lokalnym i globalnym.	PPW_W01 PPW_W10 PPW_U01 PPW_U04 PPW_K04 PPW_K07
3	Metodyka edukacji społeczno-przyrodniczej w klasach I-III*	3		Koncepcje metodyczne edukacji społeczno-przyrodniczej w klasach I-III i ich praktyczne implikacje.	PPW_W02

					PPW_W10 PPW_W16 PPW_U04 PPW_U06 PPW_U09 PPW_K04
E.5. Metodyka edukacji informatycznej i posługiwania się technologią informacyjno-komunikacyjną					
1	Podstawy edukacji informatycznej w przedszkolu	2		Dzieci w świecie nowych technologii. Gry komputerowe. Technologia komórkowa. Media społecznościowe. Zagrożenia zdrowotne związane z długotrwałym korzystaniem z komputera. Internet jako przestrzeń komunikacyjna.	PPW_W11 PPW_U04 PPW_U05 PPW_U06 PPW_U08 PPW_K01 PPW_K08
2	Metodyka edukacji informatycznej w klasach I-III	3		Dzieci w świecie nowych technologii. Gry komputerowe. Technologia komórkowa. Media społecznościowe. Zagrożenia zdrowotne związane z długotrwałym korzystaniem z komputera. Internet jako przestrzeń komunikacyjna.	PPW_W11 PPW_U04 PPW_U05 PPW_U06 PPW_U08 PPW_K01 PPW_K08
E.6. Metodyka edukacji plastycznej					
1	Metodyka edukacji plastycznej w przedszkolu	2		Pojęcia związane ze sztuką dziecka. Etapy rozwojowe w kontekście możliwości twórczych dziecka. Umiejętne planowanie zajęć	PPW_W11

				plastycznych. BHP w pracowni. Materiały, techniki i narzędzia plastyczne używane w pracy z dziećmi. Prezentacja i ocena rysunków. Ćwiczenia praktyczne.	PPW_W13 PPW_U01 PPW_U04 PPW_U09 PPW_K03
2	Metodyka edukacji plastycznej w klasach I-III	3		Pojęcia i terminy z zakresu sztuk plastycznych. Wymagania i oczekiwania nauczyciela wobec dziecka w zależności od jego możliwości rozwojowych, umiejętności, wrażliwości. Techniki, narzędzia, materiały wykorzystywane w pracy z dziećmi. Ćwiczenia praktyczne.	PPW_W07 PPW_W11 PPW_W13 PPW_U03 PPW_U06 PPW_U07 PPW_K02
E.7. Metodyka edukacji muzycznej					
1	Metodyka zajęć umuzykalniających w przedszkolu	2		Rola edukacji muzycznej w pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym, jej funkcja w ogólnym rozwoju dziecka. Budzenie pozytywnych motywacji do muzyki, śpiewu i tańca. Rozwijanie uzdolnień muzycznych i muzykalności dzieci.	PPW_W10 PPW_U03 PPW_U04 PPW_K02
1	Metodyka edukacji muzycznej w klasach I-III	3		Rola edukacji muzycznej w obszarze ogólnego i artystycznego rozwoju dziecka, w procesie kształtowania osobowości. Umiejętności i świadomość kulturowa dzieci w młodszym wieku szkolnym. Planowanie i wprowadzanie elementów edukacji muzycznej w tok nauczania	PPW_W10 PPW_U03 PPW_U04

				zintegrowanego.	PPW_K02
E.8. Metodyka edukacji technicznej					
1	Metodyka edukacji technicznej w przedszkolu*	1		Treści edukacji technicznej zawarte w podstawie programowej oraz przykładowych programach wychowania przedszkolnego. Zasady, metody, formy realizacji treści. Planowanie, organizowanie i prowadzenie zajęć z dziećmi w przedszkolu.	PPW_W10 PPW_U03 PPW_U04 PPW_K02
2	Metodyka edukacji technicznej w klasach I-III*	2		Metodyczne i merytoryczne aspekty realizacji zajęć z edukacji technicznej w klasach I-III. Planowanie i prowadzenie zajęć z edukacji technicznej. Kreatywna i twórcza praca z dzieckiem poprzez różnorodne metody i techniki pracy pozwalające na atrakcyjną realizację treści kształcenia z edukacji technicznej w klasach I-III.	PPW_W10 PPW_U03 PPW_U04 PPW_K02
E.9. Metodyka wychowania fizycznego					
9	Metodyka edukacji motorycznej w przedszkolu*	2		Planowanie i realizacja zajęć ruchowych w przedszkolu z wykorzystaniem zabaw, gier ruchowych oraz ćwiczeń rytmicznych, muzycznych, naśladowczych i innych.	PPW_W11 PPW_U03 PPW_U04 PPW_K03
1	Metodyka edukacji motorycznej w klasach I-III*	5		Planowanie i realizacja lekcji wychowania fizycznego w klasach I-III z zakresu gimnastyki podstawowej, lekkoatletyki, gier drużynowych, mini gier sportowych, tańców i ćwiczeń muzyczno– ruchowych, terenowych i innych.	PPW_W11 PPW_U03 PPW_U04 PPW_K03
E.10. Metodyka edukacji zdrowotnej					

1	Metodyka edukacji zdrowotnej w przedszkolu*	1		Edukacja zdrowotna i jej podstawy prawne. Podstawowa terminologia zdrowotna. Składniki metodyki edukacji zdrowotnej w przedszkolu. Zdrowie jako podstawowa wartość człowieka.	PPW_W02 PPW_W09 PPW_W10 PPW_W13 PPW_U04 PPW_K02
1	Edukacja zdrowotna w klasach I-III*	2		Potrzeby zdrowotne uczniów w wieku wczesnoszkolnym. Formy i metody pracy stosowane na tym etapie. Paradygmaty naukowe obecne w edukacji zdrowotnej na wczesnym etapie (np. paradygmat personalistyczny, konstruktywistyczny, biologiczno-medyczny). Rola nauczyciela w edukacji zdrowotnej uczniów. Projektowanie działań ukazujących zdrowie i ciało dziecka jako wartość w przestrzeni szkoły.	PPW_W10 PPW_W13 PPW_U04 PPW_U14 PPW_K07
F. Dziecko lub uczeń ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi w przedszkolu i klasach I-III szkoły podstawowej					
1	Metodyka pracy korekcyjno-kompensacyjnej w przedszkolu i klasach I-III*	5		Podstawy planowania pracy korekcyjno-kompensacyjnej i jej organizacja. Dobór metod pracy i ich modyfikowanie. Współpraca z rodzicami i specjalistami.	PPW_W02 PPW_W10 PPW_W13 PPW_U03 PPW_U02 PPW_U05 PPW_U14 PPW_K04 PPW_K05
2	Nauczycielska diagnoza ryzyka dysleksji u dzieci	1		Przesiewowe badania ryzyka dysleksji u dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym z wykorzystaniem standaryzowanych i znormalizowanych narzędzi diagnostycznych. Projektowanie	PPW_W14 PPW_U02

				spersonalizowanych programów kształcenia językowego na podstawie wyników badań diagnostycznych.	PPW_K01
3	<i>Przedmiot do wyboru: Podstawy opieki logopedycznej w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej lub Rozwój kompetencji językowej i komunikacyjnej i jego zaburzenia</i>	3	3	Rozwój sprawności językowej i komunikacyjnej, jego opóźnienia/zaburzenia. Monitorowanie przebiegu rozwoju aktywności językowej u dziecka w wieku przedszkolnym i młodszy wiek szkolnym. Projektowanie działań pomocowych.	PPW_W10 PPW_W14 PPW_W13 PPW_U01 PPW_U02 PPW_U03 PPW_U14 PPW_K04
4	<i>Przedmiot do wyboru: Edukacja włączająca* lub Dziecko ze SPE w systemie szkolnym*</i>	3	3	Teoretyczne założenia edukacji włączającej i jej praktyczna realizacja. Analiza indywidualnych uwarunkowań rozwoju i zróżnicowanych potrzeb uczniów. Projektowanie działań inkluzyjnych, kierując się zasadami i wskaźnikami edukacji włączającej. Uwzględnianie przy tym konieczności zintegrowanych działań wielu podmiotów. Założenia wsparcia edukacyjnego dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w systemie szkolnym. Szkoła jako przestrzeń spotkania, w której realizowane są różnorodne potrzeby, wymagające wielospecjalistycznego podejścia w diagnozowaniu, planowaniu i realizacji działań edukacyjno-terapeutycznych oraz wspierających rozwój - ze szczególnym uwzględnieniem technologii asystujących.	PPW_W06 PPW_W16 PPW_U02 PPW_U05 PPW_U09 PPW_U14 PPW_K04 PPW_K03
5	Wykład monograficzny z zakresu pedagogiki dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*	2		Specjalne potrzeby edukacyjne - definiowanie i rozumienie terminu. Rozwiązania systemowe a rola i zadania nauczyciela w przedszkolu i klasach I-III szkoły podstawowej. Kompetencje nauczyciela przedszkola i klas I-III szkoły podstawowej do pracy z dzieckiem ze SPE oraz jego rodzicem.	PPW_W05 PPW_W06

					PPW_W12 PPW_W13 PPW_U14 PPW_K03
G. Organizacja pracy przedszkola i szkoły z elementami prawa oświatowego i praw dziecka oraz kultura przedszkola i szkoły, w tym w zakresie kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnościami					
1	Edukacja w zakresie udzielania pierwszej pomocy	2		Organizacja, zakres i specyfika udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Rozpoznawanie sytuacji zagrażających zdrowiu lub życiu człowieka. Postępowanie w stanach zagrożenia zdrowia i życia. Psychologiczne aspekty udzielania pierwszej pomocy.	PPW_W09 PPW_W16 PPW_U01 PPW_U17 PPW_K02
2	Prawa dziecka	2		Katalog praw dziecka w oparciu o polskie oraz międzynarodowe przepisy prawne. Rozwój świadomości (geneza) praw dziecka w społeczeństwie. Ochrona i promocja praw dziecka oraz jego godności w obliczu prawa. Dziecko i jego sytuacja w postępowaniu sądowym. Profilaktyka dotycząca przeciwdziałaniu krzywdzenia dziecka i stosowania wobec dziecka przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów prawnych w ww. zakresie.	PPW_W07 PPW_W08 PPW_U01 PPW_U10 PPW_K06 PPW_K07
3	Podstawy organizacji i zarządzania oświatą	1		Prawo oświatowe. Polityka oświatowa państwa i jej realizacja. Istota, etapy, czynniki, zasady i warunki skutecznego zarządzania/ kierowania oświatowego. Modele zarządzania oświatą. Role i funkcje dyrektora w szkole/przedszkolu/placówce oświatowej.	PPW_W05 PPW_U03 PPW_K04
4	BHP w przedszkolu i szkole	1		Zasady organizacji bezpiecznej i higienicznej pracy w przedszkolu i szkole.	PPW_W09 PPW_U03 PPW_K01

5	Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w placówce oświatowej	1		Koncepcje planowania i udzielania działań pomocowych – od Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka (WWRD) do osiągnięcia niezależności, sprawności i/lub poprawy sytuacji. Zmiany w obszarze pomocy - nowy model pomocy psychologiczno – pedagogicznej.	PPW_W04 PPW_U01 PPW_U03 PPW_K06
H. Podstawy diagnostyki edukacyjnej dla nauczycieli					
1	Diagnostyka pedagogiczna	5		Podstawy diagnozy psychopedagogicznej i profilaktyki pedagogicznej (założenia i cele procesu diagnostycznego, techniki diagnostyczne, modele i poziomy profilaktyki). Specyfika procesu diagnostycznego dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym	PPW_W06 PPW_W14 PPW_W13 PPW_W20 PPW_U01 PPW_U14 PPW_U18 PPW_K01
2	<i>Przedmiot do wyboru: Ocenianie w edukacji* lub Ewaluacja edukacyjna*</i>	1	1	Cele, założenia, kryteria i rodzaje oceniania. Kompetencje nauczyciela w obszarze oceniania. Ewaluacja i jej znaczenie dla rozwoju szkoły – wymiar teoretyczny i praktyczny. Rodzaje ewaluacji i ich charakterystyka oraz realizacja. Umiejętności ewaluacyjne nauczyciela i sposoby ich kształtowania.	PPW_W15 PPW_U04 PPW_U11 PPW_K01
3	Projektowanie ścieżki zawodowej nauczyciela	1		Planowanie rozwoju i doskonalenia zawodowego przez nauczyciela. Problematyka profesjonalizmu nauczyciela. Wsparcie nauczyciela w dążeniu do osiągnięcia sukcesu zawodowego.	PPW_W12 PPW_U01 PPW_K01
I Kultura języka					
1	Emisja głosu	2		Podstawowe zasady funkcjonowania narządu głosu i jego higieny.	PPW_W02 PPW_W09

					PPW_U04 PPW_U16 PPW_K03
3	Kultura języka	2		Świadomość i działalność kulturalnojęzykowa współczesnych Polaków. Poprawność leksykalna i gramatyczna. Elementy stylistyki i tekstologii oraz etykiety językowej.	PPW_W17 PPW_U04 PPW_U12 PPW_U15 PPW_K02
2	<i>Przedmiot do wyboru: Estetyka i etyka komunikacji werbalnej lub Etykieta wystąpienia publicznego i korespondencji</i>	3	3	Pojęcie grzeczności językowej. Etykieta i netykieta językowa jako gra: strategię i realizację. Zakłócenia i bariery w komunikacji werbalnej. Etyczna ocena aktów mowy, naruszanie zasad etyki i estetyki wypowiedzi w kontaktach oficjalnych i nieoficjalnych. Ekspansja potoczności w komunikacji. Zjawisko wulgaryzacji języka. Specyfika estetyki komunikatów mówionych i pisanych. Style funkcjonalne a etykieta wypowiedzi korespondencyjnych. Zasady perswazji /retoryki w wypowiedziach publicznych. Etyka i estetyka słowa w komunikacji międzyludzkiej. Zakłócenia i bariery w komunikacji werbalnej. Kontekst niewerbalny a estetyka i etyka wypowiedzi. Etyczna ocena aktów mowy. Etykieta językowa jako zbiór zachowań regulowanych normami etycznymi i estetycznymi. Specyfika estetyki komunikatów mówionych i pisanych. Style funkcjonalne a estetyka wypowiedzi urzędowych, naukowych, publicystycznych.	PPW_W17 PPW_U04 PPW_U12 PPW_U15 PPW_K02
J. Praktyki zawodowe (wymiar, zasady i forma)					
1	Praktyka ogólnopedagogiczna	2		Specyfika i organizacja pracy przedszkola/szkoły. Dokumentacja wewnętrzna. Kadra i jej zadania. Obserwowanie aktywności poszczególnych dzieci/uczniów, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi Obserwowanie czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć. Towarzystwo nauczycielowi – opiekunowi podczas prowadzenia przez niego: zajęć grupowych i indywidualnych, spotkań z rodzicami i innymi pracownikami szkoły; dyżurów i innych działań wynikających z jego służbowych obowiązków Pełnienie roli opiekuna –wychowawcy	PPW_W05 PPW_W10 PPW_U01 PPW_U02 PPW_U03 PPW_U04 PPW_U11 PPW_K01

				(diagnoza funkcjonowania grupy oraz pozycji jednostki w grupie; wykonywanie zadań opiekuńczych, wychowawczych) Poznawanie uczniów, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, a także określanie poziomu rozwoju oraz wstępne diagnozowanie dysfunkcji i zaburzeń. Samodzielne prowadzenie działań opiekuńczo-wychowawczych wobec grupy i poszczególnych uczniów.	
2	Śródroczna praktyka pedagogiczna w przedszkolu	3		Specyfika funkcjonowania placówek przedszkolnych, ich baza administracyjno-pedagogiczna oraz organizacja. Projektowanie i prowadzenie zajęć wychowawczo-dydaktycznych w przedszkolu uwzględniających różne rozwiązania metodyczne.	PPW_W02 PPW_W10 PPW_W11 PPW_W12 PPW_W13 PPW_U01 PPW_U03 PPW_U04 PPW_U08 PPW_K04
3	Śródroczna praktyka pedagogiczna w klasach I-III	3		Zapoznanie z infrastrukturą, organizacją pracy w szkole i dokumentacją obowiązującą nauczyciela. Hospitacja zajęć prowadzonych przez nauczyciela. Projektowanie, przygotowanie, przeprowadzenie i ewaluacja zajęć zintegrowanych.	PPW_W05 PPW_W10 PPW_U01 PPW_U03 PPW_U04 PPW_U11 PPW_K01
4	Praktyka pedagogiczna ciągła w przedszkolu	1		Sposoby projektowania i prowadzenia zajęć wychowawczo-dydaktycznych uwzględniających różne rozwiązania pedagogiczne.	PPW_W02

				Refleksja nad zasadnością i adekwatnością podejmowanych przez studenta działań zawodowych.	PPW_W10 PPW_W11 PPW_W12 PPW_W13 PPW_U01 PPW_U03 PPW_U04 PPW_U08 PPW_K04
5	Praktyka pedagogiczna ciągła w klasach I-III	1		Projektowanie, przygotowanie, przeprowadzenie i ewaluacja zajęć zintegrowanych z dziećmi z wykorzystaniem innowacyjnych metod i form pracy oraz środków dydaktycznych. Obserwacja cech rozwojowych uczniów – analiza wyników, projektowanie działań wspierających ich rozwój. Indywidualizacja pracy z uczniem w zależności od jego potrzeb i możliwości.	PPW_W05 PPW_W10 PPW_U01 PPW_U03 PPW_U04 PPW_U11 PPW_K01

Nadzór nad przebiegiem praktyki pedagogicznej pełnią instytutowi opiekunowie oraz inni pracownicy Uniwersytetu hospitujący zajęcia studentów. Realizację praktyk pedagogicznych regulują przyjęte zasady realizacji praktyk pedagogicznych realizowanych na kierunku Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

Rozkład praktyk na poszczególne semestry zawierają plany studiów.

Instytutowi opiekunowie praktyk powoływani są na początku każdego roku akademickiego. W zakresie ich obowiązków pozostaje: określenie celów i zadań praktyk, opracowanie regulaminu praktyk, ustalenie programu praktyki oraz szczegółowych instrukcji, wydanie studentowi odbywającemu praktykę kompletu dokumentów dotyczących praktyki, a w szczególności regulaminu, programu, instrukcji, skierowania na praktykę, kart informacyjnych, projektów umów/porozumień, sporządzenie dokumentacji praktyk, a w szczególności dokumentacji finansowej, umów z pozauczelnianym opiekunem praktyk, rachunków, archiwizacja dokumentacji po zakończeniu praktyki. Praktyki śródroczne odbywają się zgodnie z opracowanym przez instytutowych opiekunów praktyk harmonogramem, który umieszczony jest w specjalnej gablocie w Instytucie. Instytutowi opiekunowie praktyk czuwają nad studentami odbywającymi praktyki śródroczne. Praktyka ciągła musi być zaliczona do 30 września/marca każdego roku akademickiego. Instytutowi opiekunowie praktyk są zobowiązani do prowadzenia systematycznej dokumentacji praktyk.

K. Metodologia badań naukowych

1	Metodologia badań pedagogicznych	2		Podstawowe kategorie pojęciowe w metodologii badań społecznych i pedagogicznych. Główne orientacje i podejścia teoretyczno-metodologiczne. Struktura i metodyka procesu badawczego.	PPW_W19 PPW_W20 PPW_U18 PPW_K06 PPW_K08
2	Statystyka w pedagogice	1		Podstawowe metody opracowania i statystycznej analizy danych. Analiza materiału statystycznego, wyciąganie wniosków.	PPW_W14 PPW_W19 PPW_U18 PPW_K01
3	<i>Przedmiot do wyboru: Planowanie projektów naukowych* lub Realizacja projektów badawczych*</i>	1	1	Planowanie i realizacja własnych badań naukowych	PPW_W19 PPW_W20 PPW_U18 PPW_U19 PPW_K08

4	Seminarium dyplomowe	6	Zasady przygotowania pracy dyplomowej zgodnie z metodologią badań pedagogicznych. Projektowanie badań i przygotowanie pracy teoretyczno-empirycznej. Znaczenie etyki oraz współpracy w pozyskiwaniu danych i ich opracowywaniu.	PPW_W19 PPW_W20 PPW_W21 PPW_U18 PPW_U19 PPW_K04 PPW_K08
RAZEM pkt. ECTS:		304	16	

* Przedmiot, w ramach którego wybrane zajęcia prowadzone są w języku obcym

Przedmiot wyłącznie dla studentów obcokrajowców				
1	<i>Język polski - lektorat</i>	4	<p>W ramach przedmiotu realizowane będą treści dotyczące nauczania języka polskiego (lektorat), w treści nauczania włączono zagadnienia związane z polską kulturą (filmem, teatrem), historią i tradycją. W obrębie przedmiotu będą też realizowane zagadnienia związane z kształceniem umiejętności sprawnego pisania.</p> <p>1. Treści leksykalne: Zagadnienia, które występują w stosowanych na zajęciach podręcznikach na poziomie B2 (np. szkoła i studia; moda i uroda, praca, rynek pracy; sklepy, handel, konsumpcja; Polska od kuchni; urzędy i usługi, słownictwo ekonomiczne; życie polityczne w Polsce; leksyka dotycząca przyrody i środowiska; kultura; religia i wiara).</p> <p>2. Treści gramatyczne: Zgodne z sylabusem podręczników przewidzianych dla poziomu B2 dla danego języka i zgodne z wymaganiami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy.</p> <p>3. Funkcje językowe:</p>	PPW_W17 PPW_U15 PPW_K05

			Zgodne z sylabusem podręczników dla poziomu B2 i pozwalające studentom na porozumiewanie się w języku obcym (np. branie czynnego udziału w dyskusjach, wyrażanie emocji oraz wyrażanie swoich opinii, argumentowanie i formułowanie swojego punktu widzenia w formie ustnej i pisemnej, dokonywanie prezentacji).	
--	--	--	---	--

Studentów studiów stacjonarnych obowiązują zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 godzin, zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS. Studentów obowiązuje szkolenie dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia, w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny, w zakresie uwzględniającym specyfikę kształcenia w uczelni i rodzaj wyposażenia technicznego wykorzystywanego w procesie kształcenia. Studentów obowiązuje szkolenie biblioteczne w wymiarze 2 godzin.

14. SPOSOBY WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ STUDENTA W TRAKCIE CAŁEGO CYKLU KSZTAŁCENIA:

Prowadzący określa szczegółowe efekty uczenia się i formę ich weryfikacji, a następnie umieszcza je w karcie przedmiotu. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć oznacza realizację założonej koncepcji kształcenia na prowadzonym kierunku i uzyskanie efektów kierunkowych (osiągnięcie sylwetki absolwenta). Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia odbywa się poprzez:

- 1) **proces dyplomowania** - poprzez pracę dyplomową weryfikuje się zakładane efekty uczenia się. Oceniana jest przez promotora i recenzenta.
- 2) **praktyki studenckie** - efekty uczenia się uzyskiwane przez praktyki studenckie są dopełnieniem koncepcji kształcenia. Weryfikacja efektów następuje zgodnie z regulaminem praktyk na poszczególnych kierunkach.
- 3) **wymianę międzynarodową studentów** - uzyskiwanie informacji od studentów dotyczącej posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w kontekście pobytu w uczelni partnerskiej,
- 4) **osiągnięcia kół naukowych** - informacja zwrotna poprzez uzyskiwane recenzje zewnętrzne (publikacje naukowe, wystąpienia na konferencjach, przyznane stypendium Rektora i Ministra),
- 5) **badanie losów absolwentów** - poprzez uzyskiwanie informacji zwrotnych z zakresu uzyskanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i ich przydatności na rynku pracy,
- 6) **badanie opinii pracodawców** - opiniowanie przez pracodawców programów studiów, w tym zakładanych efektów uczenia się i metod ich weryfikowania, szczególnie dotyczących kształcenia praktycznego.

Dodatkowo podstawą oceny realizacji efektów uczenia się są:

- 1) **Prace etapowe** - realizowane przez studenta w trakcie studiów takie jak: *kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, referaty, prezentacje.*
- 2) **Kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, projekt** - według instrukcji przygotowanej przez prowadzącego zajęcia. Wszystkie dodatkowe formy zaliczenia wymagają dodatkowych instrukcji.
- 3) **Egzaminy z przedmiotu.** Pytania przygotowane do egzaminu nie powinny wychodzić poza treści zawarte w karcie przedmiotu realizowanych w ramach wykładu. Student ma prawo do uzasadnienia przez prowadzącego otrzymanej na egzaminie oceny.

Forma egzaminu: ustna, pisemna, testowa lub praktyczna określana jest przez prowadzącego wykład i zawarta w karcie przedmiotu.

- a) **Egzamin ustny** powinien być przeprowadzany w obecności innych studentów lub pracowników.
- b) **Egzamin pisemny** może być organizowany w formie testowej lub opisowej. Egzamin przeprowadza się w sali dydaktycznej, w której jest możliwe właściwe rozlokowanie studentów, zapewniające komfort pracy i jej samodzielność. Prowadzący egzamin ma prawo przerwać lub unieważnić egzamin, gdy w sytuacji gdy praca studenta nie jest samodzielna (student korzysta z niedopuszczonych materiałów, urządzeń i z pomocy innych osób).
- 4) **Zaliczenie i zaliczenie z oceną.** Prowadzący zajęcia określa kryteria oceny, podaje jej składowe i uzasadnia w sposób opisowy ocenę otrzymaną przez studenta na zaliczeniu.

Formy i metody prowadzenia zajęć oraz kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu.

Wszystkie formy weryfikacji osiągnięć studenta uzyskanych w ramach zajęć w danym semestrze odnotowuje się w kartach okresowych osiągnięć studenta.